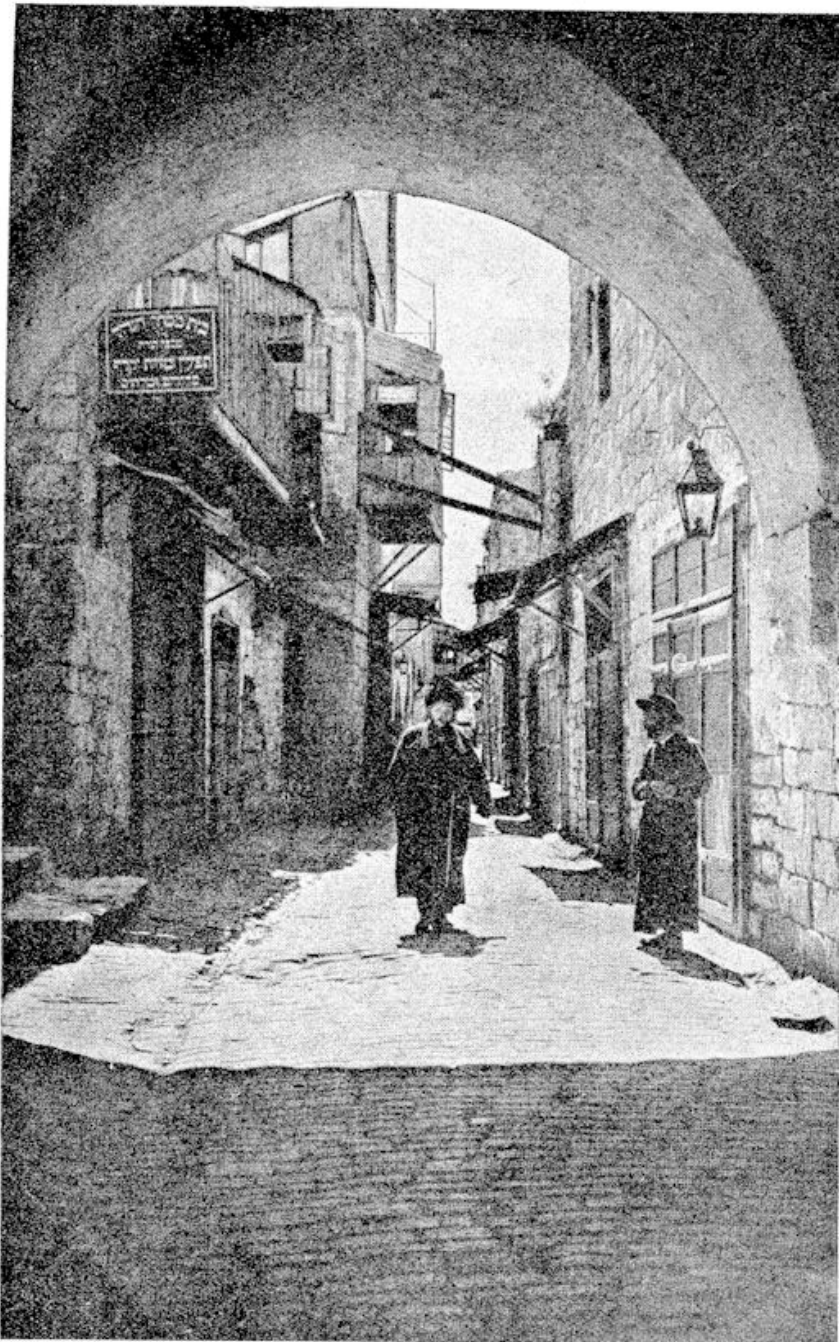


De Jodenwijk in Jeruzalem



Daardoor was de Jood voor velen een zonderling, die niet meefelde, waarmede men niet te doen wilde hebben, hij moest in bepaalde stads gedeelten wonen (ghetto's), meestal in onoglijke stegen en sloppen met overvolle krotwoningen. Uit de meeste bedrijven werd hij geweerd, de gilden in de middeleeuwen droegen een uitgesproken Christelijk karakter, zodat geen Jood er in kwam. Zo bleef voor hen niets anders over dan de keus om van sjacheren of van woeker te leven.

Oorspronkelijk toch is het Joodse volk een landbouwend en veetelend volk geweest. Door de ballingschap eerst en later door de verstrooiing echter werden deze bedrijven onmogelijk voor hen. De kleinhandel, maar vooral de geldhandel bleef hun over, waarbij men geen terreinen, pakhuizen, enz. nodig had.

Voor al op de geldhandel wierp de Jood zich, temeer daar de kerk voor de Christenen die geldhandel onmogelijk maakte door het renteverbod. Zo werden de Joden de geldschietters van de niet-Joodse bevolking, van de kleine man, maar ook van de handelshuizen en wereldgroten, de vorsten en edelen. Van geldschietster tot woekeraar is de afstand dikwijls vrij klein en in vele gevallen werd de Joodse geldschietster woekeraar. Dit werd in de hand gewerkt, doordat hij meestal te doen had met geldnemers, die in ontwikkeling en handigheid verre beneden hem stond, terwijl hij altijd rekening

De Jodenhaat is reeds eeuwen oud.

Lange tijd werd de Jood veracht als de „moordenaar van Gods Zoon“, en men zag, terecht, in de verstrooiing van het oude volk de straf Gods, en men meende daarom het recht te hebben de Joden te onderdrukken. De gehele middeleeuwen door heeft het Joodse volk dan ook veel vervolgingen moeten ondergaan.

Maar hieruit alleen is toch de blijvende haat niet te verklaren, ongetwijfeld hebben hiertoe ook medegewerkt en werkt nog mede de geringe assimilatie der Joden: zij houden zich zelfs zoveel mogelijk aan eigen gewoonten en zeden, in Oost-Europa zelfs aan een eigen kledij. Zij huwen hoofdzakelijk onder elkaar en krijgen derhalve weinig gemeenschap met de overige burgers, zelfs als zij de vaderlijke godsdienst hebben losgelaten.

moest houden met de hoge belastingen, die hem werden afgeperst, waardoor hij als regel grote geldelijke verliezen leed.

Eeuw na eeuw zag men dan ook de geldmacht van de Joden klimmen. De studie van het geldwezen ging over van vader op zoon, wat „ten laatste een ongemeen financieel genie onder hen heeft doen opkomen.“

Vanuit het ghetto had de Jood de financiële draden gespannen over ons werelddeel.

Dit alles heeft een stempel gedrukt op zijn karakter, hij werd „goochem“, zoals het ghetto een stempel heeft gedrukt op zijn uiterlijk. Maar dit heeft hem ook gehaat gemaakt en de Jodenvervolgingen ook in de laatste tijd weer doen oplaaien zoals in Rusland (progroms) voor de wereldoorlog, en na 1918



in Polen, Hongarije, Oostenrijk, Roemenië en thans in Duitsland.

Men heeft gezocht naar de oplossing van de Jodenkwestie, ook onder de Joden zelf.

De eenvoudigste oplossing zou zijn als de Joden zich oplosten in de volken, waartussen zij leven. Dit is echter van de overgrote meerderheid niet te verwachten. Na de val van Jeruzalem in 70 na Chr., dus bijna 19 eeuwen, heeft het volk zich weten te handhaven, zelfs in zijn aantal, dat in de 17e eeuw door vervolging geslonken was tot 1 miljoen, weer gestegen is tot 16 miljoen.

Velen menen thans, ook op Bijbelse grondslag, de oplossing van het Joodse probleem te zien in het Zionisme.

„Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zo vergeete mijn rechterhand zichzelf.“ Dit psalmwoord uit de ballingschap is nog het woord van den vromen Jood van onze dagen.

Nog altijd hoopt de wetsgetrouwe Jood op de komst van den Messias, die het oude bondsvolk verlossen zal van zijn vijanden en het brengen in het beloofde land.

Vanaf het ogenblik dat de Jood zijn omzwerfing over de aarde moest aanvagen, heeft dit Zionsverlangen in hem geleefd. Wel bracht de 19e eeuw voor de Joden in vele landen de burgerlijke gelijkstelling, maar onder de druk van het tegelijkertijd oploeiend antisemitisme is het Zionsverlangen gegroeid, uitgegroeid tot een grootse beweging: het Zionisme. Nodig was naar veler mening, dat de Joden een nationaal tehuis verkregen, waar zij hun eigen taal, eigen beschaving, eigen zeden en gebruiken konden handhaven en tot verdere ontwikkeling brengen. Aan het Joodse volk moest een eigen land ter woning toegewezen worden. Natuurlijk kon dit land niet anders zijn dan Palestina. Zo zien we de eerste Joodse kolonisatie in het Heilige land in 1880. Maar het duurde lang eer zij zodanig was uitgebreid, dat zij van enige betekenis was. Omstreeks 1908 waren er nog slechts 8000 Joden in Palestina, verdeeld over 25 nederzettingen.

De krachtigste stoot tot de ontwikkeling van het Zionisme heeft Dr. Theodor Herzl gegeven. In 1896 verscheen zijn werk „Der Judenstaat“, waarin hij de oplossing van het Joden-vraagstuk zocht in de stichting van een Joodse staat. Dit werk is het eigenlijke uitgangspunt geweest van het z.g. politiek Zionisme. Op het eerste Zionistencongres, gehouden te Bazel in 1897, werd een programma aangenomen:

„Het Zionisme streeft naar het verkrijgen van een publiekrechtelijk gewaarborgde woonplaats in Palestina voor het Joodse volk.“

Dit ideaal leek echter in het eerst onbereikbaar door de tegenstand van den Turken sultan, in wiens bezit Palestina was.

De wereldoorlog scheen tenslotte de verwezenlijking der Zionistische idealen te zullen brengen. Turkije sloot zich aan bij Duitsland. Voor de Zionis-

ten was dit van belang. Turkije was niet van zins aan hun wensen tegemoet te komen. Bij een overwinning van Engeland, dat de Joden steeds goed gezind was, scheen de kans groter.

Zowel te Berlijn als te Londen polsten de Zionistische leiders, waar het meeste te wachten zou zijn. De sympathie van het Jodendom, maar niet het minst de hulp der Joodse bankiers moesten de grote mogendheden wel wat waard zijn.

2 November 1917 deed de Engelse minister van buitenlandse zaken, Balfour, aan Lord Lionel Walter Rothschild, den vice-president der Engelse Zionisten, de z.g. Balfour-declaratie toekomen: „Z.M.'s regering beschouwt met welgevallen de inrichting in Palestina van een nationaal tehuis voor het Joodse volk en wil haar beste krachten ervoor geven om het bereiken van dit doel te bevorderen, waarbij wel moet worden verstaan, dat niets mag geschieden, dat aan de burgerlijke en godsdienstige rechten van bestaande niet-Joodse gemeenschappen in Palestina of aan de rechten en politieke status, die de Joden in enig land genieten, zou kunnen afbreuk doen.“

Maar... Engeland had meer beloofd dan het geven kon. Het had ook beloften gedaan aan de Arabieren. En de Arabische kwestie is het struikelblok gebleven, zoals heden weer blijkt uit de Arabische onlusten, als reactie op de Joodse immigratie in Palestina.

Het is echter niet alleen de Arabische kwestie, die de vervulling van de Zionistische wens in de weg staat: Palestina is niet geschikt voor een massale opname van immigranten.

Volgens schattingen kan het land hoogstens 3 miljoen inwoners een bestaan verschaffen. Als Palestina dus „vol“ Joden is, zal het Joodse probleem nog niet zijn opgelost. Toch wint het Zionisme veld en heeft het reeds heel wat bereikt in het land hunner vaders.

Velen zien in deze doorgaande verwezenlijking van het Zionistisch ideaal voor het Jodendom een nieuwe toekomst, een vervulling der profetieën. Men wijst o.a. op Ezechiël 36—37, 39, Ezech. 47, Hosea 3 : 4—5, Zacharia 12 : 10—11 en andere teksten, die een aardse toekomst voor de Joden duidelijk schijnen te leren.

Anderen daarentegen hebben voor deze Schriftplaatsen een geheel andere verklaring. Sommige dezer profetieën zouden reeds hun vervulling hebben gevonden, terwijl andere een geestelijke betekenis hebben en dan zien op het „ware Jodendom“, het „ware volk van God“ met het „ware Zionsverlangen“. Als het oude volk zich zal bekeeren tot den Christus der Schriften, tot den Messias, dien het verworpen heeft, dan zal het ervaren dat de profetieën in vervulling gaan.

En alleen het Christendom, de oprechte liefde tot den Christus niet alleen voor den Jood, echter ook voor den Arabier, zal het Joodse probleem tot oplossing kunnen brengen.

